

Isten hozott!

Amikor a „filléres gyors” közönsége leszáll Salgótarján vasuti állomásán, érezze magát úgy, mintha haza jött volna. Haza, azok körébe, akik szeretik, akik az érkezőnek örülnek s akik benne nem az idegent, hanem a magyar testvért látják. Mi azt akarjuk, kedves magyar testvéreim, hogy jól érezzék magukat ebben a határszéli kis bányavárosban, mi anyagilag lerongyolva, de lélekben gazdagon testvéri kezet nyújtunk Önöknek és őszinte szívvel kiáltjuk kedves vendégeink felé: Isten hozta Önöket, jó szerencsét!

És azt szeretnénk, ha Önök ezt a szeretetet megérezve, tapasztalva, ma este, amikor tőlünk elbucsznak, azt kiáltanák felénk: „ide máskor is eljövünk, viszontlátásra!”

Salgótarján, 1932. június hó 19-én.

Dr. FÖRSTER KÁLMÁN
polgármester.

Salgótarján fekvése, jelentősége, története, kirándulólhelyei.

A kereken 17 ezer lakósu **Salgótarján megyei város** (várossá alakult 1922-ben) Nógrád megyében, a közeli és hatalmas tömegű Karancshegyről eredő Tarján-patak, illetve a Salgóvárhegy lábainál fakadó Salgó-patak kised forrás-csermelyeinek egyesülésénél, egy Y alakú, észak—déli irányú és domboktól-hegyektől (sasbércetől) övezett fővölgyben, hosszszan terül el, 243—255—266 m. tengerszin feletti magasságban.

Jellegzetes bányaváros, az átkos Trianon óta Csonkamagyarország határvárosa. Salgótarján megyei város a polgármesteri hivatalnak, Nógrád-vármegye salgótarjáni járásának és főszolgabíróségának, a m. kir. bányakapitányságnak, járásbírósnak és adóhivatalnak, államrendőrségi kapitányságnak, a m. kir. 7. honvéd Báthory István kerékpáros zászlóalj parancsnokságának, m. kir. csendőrszárnyparancsnokságnak és csendőrszolgálatnak, a m. kir. budapesti vámoskerület 1. sz. szakaszparancsnokságának, m. kir. erdőhivatalnak és pénzügyőrségnek székhelye. Van kir. közjegyzője, magán-reálgimnáziuma, állami polgári fiu- és leányiskolája és 9 állami és társulati elemi iskolája (köztük az acélgyári, melynél Budapesten sincs szebb és modernebb elemi iskola), végül két városi óvodája.

Jelentőségét és közgazdasági fontosságát elsősorban **barnaszénbányászatának** köszönheti, úgy hogy Trianon óta csonkahazánk legnagyobb bányavárosa lett. Szénbányászata nyomán kifejlődött gyáripára is igen jelentős. Legnagyobb a hatalmas acélgyár, de jelentős a vaskályha és palack-gyár is; de van még likörgyára, szeszgyára, több szikvizgyára, téglagyára és gőzmalma is. A kisipar, a gyáripárhoz viszonyítva, alárendelt. Kereskedelme és piaca is élénknek mondható, bár mindezek a trianoni határ szomorú közelsége erősen érzhető.

Története: Salgótarján szép vidékén (Baglyaskő, Pécskő stb.) már a csiszolt kőkorszak és a bronzkor embere is élt, kiktől számos leletet ismerünk, a tözsomszédos Zagypálfalván pedig pár éve hatalmas bronzkori urnatemetőt ásott fel a Magyar Nemzeti Múzeum.

Salgótarjánt és vidékét már a honfoglaló magyarság megszállotta és maga a **Tarján** név is egyik honfoglaló magyar törzstől származik. Oklevelek csak a tatárjárás utáni időkből említik. Első ismert birtokosa a Kacsics (Kathy) nemzetségből volt. Az ebből származó Tarjáni Illés fia L. Péter, okleveles adat szerint 1246-ban Tarján birtokosa. Utána testvéreinek, Tarjáni I. Simonnak fiai (Miklós, II. Simon) 1280-ban Tarjánban laktak.

Tarjáni I. Péter öt fia a közeli Baglyaskő és Somoskő nevű várakat Trencsényi Csák Máténak szolgáltatták ki. Ezért és egyéb gonosz tetteikért I. Károly király birtokait elvette tőlük és közeli rokonoknak, Szécsényi I. Tamás, erdélyi vajdának adományozta 1327-ben.

Ekkor maga Tarján Salgay Illés birtoka volt. Az 1332—37-ik évekből már plébániáját említik. 1341-ben a Salgay-fiak — a Salgó várak mellett fekvő **Tarján** kivételével — az összes birtokaikat felosztják. A 15. század elején vámhely is volt. 1411-ben Salgó vára — Szécsényi Tamás unokájának — Salgói Simonnak jutott, kinek fia a hírhedt Salgói Miklós, aki gaztettei miatt birtokait — köztük Salgót is elvesztette.

A Salgó várhoz tartozó Tarján község 1562-ben Ali basa nagyvezér csasuzának, Hüsseinek a hűbértartója volt. 1665-ben állítják vissza ősi plébániáját, ami a szörnyű törökulás után már viszonylag rendezettebb állapotokat tüntetett itt fel. A 18. század elején gr. Volkra Ottó Kristóf az ura, majd br. Szluha Ferenc. A 18. század közepe táján már a jeszenicei Jankovich-család kezén találjuk; ők építették volt kuriajukat, Salgótarján legrégebbi épületét (Főutca 65 sz.) és Jankovich An'at (†1859)

város felett a **Szentimrehegy** (Meszes-tető, helytelenül Pipis!) a **Baglyaskővár**, a **Pécskő** stb., azután valamivel távolabb **Salgóvára** és a **Medves-fennsík**, **Somoskő** vidéke, azután és legfőképpen a város felett őrtálló palóc Olympus: a hatalmas kupolájú **Karancshegy** (729 m.)

1) Szentimrehegy és Kálvária (15—25 perc.) Ez a szép séta a „városi sétában” bennfoglaltatik. Három pontról, jó serpentin-utakon mászhatjuk meg: a) A Karancs utcai Herczegh-féle **kőkeresztől**, fel a sárga-utjelzésen. b) A Kassai-sorról egy sikátoron keresztül a Tatra-utcán át felvezető beton- és falépcsőkön az igen szép kilátást nyújtó **Kálváriára**, ahonnan a legszebb fenyveserdei ösvényeken mehetünk fel a 368 m. magas **Szentimrehegy** (előbb Meszes-tető) gyepes tetejére, amelyről **elragadó panoráma** nyílik a Magas Tatra, Karancs-Medves-Cserhát és Mátra hegyeire-völgyeire. Végül c) A városi uszoda

1348-ban castrum Solgou néven fordul elő. 1411-ben Szécsényi Simon főajtónálló, 1437-ben Szécsényi Lászlóé, 1454—56-ban Lévai Cseh Péterné és fia László tulajdona, 1460-ban Mátyás király foglalja vissza a huszitáktól, 1470-ben Lévai Cseh Lászlóé és apósáé Guthi Országh Mihályé, 1552-ben Derencsényi Farkasé, 1554-ben őrsége gyávan megfutván, a töröké lesz, 1593-ban Tiesenbach és Pálffy seregei Prépostváry Bálint vezetésével visszafoglalják. Ezután juthatott br. Balassa Bálint az első nagy magyar lírikus költő birtokába. A török hódoltság után gr. Volkra, br. Szluha, majd a jeszenicei Jankovich-családé, ma Szilárdy Istvánné. Ez a rom ihlette **Petőfi Sándor** 1845. június 11-én „Salgó” c. romantikus elbeszélésének megírására. Ennek emlékére emelték 1923-ban fehér márványtábláját, mely a fekete bazaltsziklákról messzire világít.

Salgó várromjától **Salgóbánya** telepen (az acélgyár szénbányái) a fogaskerekű vasut mentén gyalogolunk le az acélgyár érintésével Salgótarján városába (ismét 1 óra; összesen tehát 2 1/2 óra gyaloglás.)

3) Salgótarján—Somoskőujfalu—Karancshegy (fel egy óra, lefelé fél óra gyaloglás.) A Fő-térről d. u. 1/2 órákor induló MÁV vonaton (jegy ára oda-vissza: 44+44 fill.) a salgóvári kirándulókkal együtt, fel a hágón épült Somoskőujfalu határállomásra (a vonatból csodaszép kilátás a Salgóra, Karancsra stb. Az állomáson elválunk a salgói kirándulóktól és Kaszper Kálmán állami tanító, kárpátegyesületi főtitkár vezetésével Nyugat felé kapaszkodunk fel egy óra alatt az andezit-vulkáni kőzetből felépült **Karancshegy** (729 m) hatalmas kupolájára, melynek a Magyar Kárpátegyesület Salgótarjáni Osztályától épített 16 m. magas **kilátótornyáról** hazánk egyik leg-szebb és leghatalmasabb, mert óriási területeket felölelő körképe tárul a kiránduló elé: Szitnya, Osztrovski, Vepor, Alacsony- és Magas-Tatra, Szepesgömrő-Erchegeység, Medves-fennsík, Heves-Borsodi dombvidék, Bükk, Mátra, Cserhát, Ipolyvölgy, Börzsönyi hegység stb. Erdemes megnézni a déli végén emelkedő Kápolnahegyet (Kálváriát) és áhitatra keltő helyen fekvő ősi Szt. Margit-kápolnáját is, melyet a derék, vallásos palóc-nép gyakran keres fel.

E kápolna félköríves apsisa és diadalív elárulja a szakértőnek, hogy románstílusban épült eredetileg, tehát még az Árpád-házi királyaink korából való. A török alatt dőlt romba. Szentélyét 1926-ban építette fel a környékbéli nép, míg hajója még most is romokban hever. Vissza ind. 5 ó. 40 p.-kor somoskőujfalui áll.-ról. Mindezekről bőven szól Dr. Dornay Béla: **„Salgótarján és a Karancs—Medves-vidék részletes kalauza”** című könyve, 122 oldalon 1 műmelléklettel, 1 látóképmelléklettel, 3 térképvázlattal, 18 képpel, 19 rajzzal, 5 alaprajzzal és a város térképével. Ára: 2 Pengő 50 fillér.

leányági leszármazói — a Szilárdy és Luby családok birják ma is földbirtokának legnagyobb részét.

Salgótarján megyei város környéke gyönyörű hegyeivel, regényes várromjaival, hatalmas Medves-fennsík-jával, itt-ott dus forrásaival, patakjaival, hatalmas erdőségeivel, pompás panorámákat nyújtó kilátóival stb. stb. mindig nagy vonzórórt gyakorolt a természetkedvelő turistákra, kirándulókkal. Ép ezért idegenforgalma, turisztága is, — melyet a Magyar Kárpátegyesület Salgótarjáni Osztálya irányít — jelentékenynek mondható. Akik Salgótarján valóban gyönyörű vidékén csak egyszer is megfordultak, vágnak mindig ide vissza és mind újabb és újabb kiránduló-csapatokat buzdítanak Salgótarján nagyszerű hegyvidékeinek megtekintésére, részletes bejárására!

Legszebb és legközelebbi, így könnyen elérhető látóvalól közvetlenül a

és kioszk (sportpályák) mellől szintén a sárgajelzésű ut vezet fel igen szép erdőben a Szentimrehegy tetejére.

2) Salgótarján—Somoskőujfalu—Salgóvára—Salgótarján. A Fő-téri MÁV, állomásról a d. u. fél 2 órákor induló vonaton (jegy ára 44 fill.) fel a vizválasztó nyergen fekvő **Somoskőujfalu** határállomásra. Itt elválunk a Karancshegyre rándulóktól. Innét dr. Dornay Béla tanár, a Műemlékek Orsz. Bizottságának tagja, Kárpátegyesületi alelnök vezetésével érdekes gyaloglás a Medves fennsík alá Eresztvénypuszta nagy bazaltkőfejtőhöz és zuzó-telepére, ahonnan felmegyünk a merészen kiemelkedő **Salgó-várhegy** bazaltkupjára (1 1/2 óra.) A 625 m. magas cukorstüvegalakú bazaltkupon omladozó várat ismeretlen időben a Kacsics-nemzetség alapíthatta, talán Salgai Simon (1291—1313) kancellár. Először 1341-ben említik egy határjáró oklevélben. A Salgai-fiak osztályánál

Salgótarján nagy iparvállalatai.

A Salgótarjáni Kőszénbánya Részvény-Társaság.

Salgótarján és vidékének leghatalmasabb vállalkozása az egész országban, sőt európai relációban is Salgó-névvel nevezett szénbánya vállalkozás. A város és környékére 30 kilométeres körzetben ez a vállalat nyomja rá bélyegét. Ez a vállalkozás teremtette meg tulajdonképpen Salgótarjánt a kicsiny „Kenyeretlen Tarjánból” a mai impozáns és rendezett Salgótarjánná fejleszve.

Salgótarján területén tulajdonképpen először Matusek Vencel, pesti kádármester talált szénkibuvásokat az akkor is itt létező Jankovich-féle birtokon, 1770 körül. A tulajdonképpeni kutatás és bányászat 1848-as évben kezdődött, amidőn Moózbürger Jeromos vállalkozó és Wéber Alajos mérnök felnyitották Zagytán és Inászó-pusztán a Mária tárnát. Már az első évben 1952 tonnát szállított az új vállalkozás. A bánya birtokviszonyai különféle alakulásokon mentek át, így 1861-ben megalakult a Szent István kőszénbánya társulat, amely megkezdte Budapest és Salgótarján között a vasút megépítését. Ezt az építkezést 1867 körül fejezték be. A Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársaság 1868-ban alakult, amelynek tulajdonában már csak a bányák maradtak. A vasutat az állam vette át. Salgótarján környékén messze körzetben csakhamar megszerezte a szénbányászati jogot 1895-ben Zsil-völgyét, 1898-ban Dorog-környékét, Szászvárt és Nagymányokot, 1914-ben Nyitrabányát, 1917-ben pedig az Északmagyarországi, Baglyas székhellyel működő szénvállalkozásait szerezte meg. Így alakult ki ez az egységes nagy, egykézben lévő szénterület, amelyen a szénrétegek 0.4—2.2 méter vastagságúak. Kalóriájuk 4165—5338-ig terjed. A bányák földalatti vasúthálózata 114.617 méter. Függővaspályájának hossza 5950 méter. Mozdony üzemű pálya hossza több mint 4000 méter. Ezen nagy területen hét függélyes akna, huszonnyolc lejtakna, negyvenkilenc segédakna, százhat sikló ontja a szenet.

A társulat jelenleg 34 mérnököt, 30 tisztviselőt, 39 tanítót, 7 orvost, 237 al-tisztet és 5327 munkást foglalkoztat.

A filléres gyors utasai részére a bányát megtekinteni akaróknak az igazgatóság alábbi módozatok szerint engedi meg a megtekintést: a bányaműveket megtekinteni szándékozók gyülekeznek mindig negyedórával az indulás előtt Salgótarján-Főter állomáson, ahová a filléres gyors befut, „A bányaművek megtekintése” feliratu táblát tartó vezető körül, aki az összegyülekezett társaságot elvezeti a bányagazgatóság előtt induló villamos vonathoz. Tekintettel arra, hogy a villamos vonatra legfeljebb 150 személy ülhet fel egyszerre, két járat indul.

Az első járat délelőtt 10 órakor indul és a sárgijátsú bányákhoz viszi a társaságot. Utközben Baglyasalján, Zagytán, Várpálfalván és Szánason magyarázatok. Visszaérkezés körülbelül délután 1/2 órakor. A második járat ugyancsak legfeljebb 150 személlyel délután 3 órakor indul a bányagazgatóság előtt és délelőtt már programba vett utat megtéve, körülbelül 1/2 órákora érkezik vissza a bányagazgatóság előtt megállóhoz.

A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű R. t. Salgótarjáni Acélgyára.

Salgótarjánban gróf Andrássy Manó gömöri bánya és vasgyárbirtokos kezdeményezésével 1868-ban alakult meg a „Salgótarjáni Vasmű Rt.” azon célból, hogy Salgótarjánban egy vasgyárat alapítson.

A gyár építését 1869-ben kezdték meg, ugyanakkor nyitották meg a salgói szénbányát is. — A gyár 10 kavarókemencével, 2 gőzhámmal, 1 hengsorszattal és 8 melegítő kemencével, valamint 10 gőzkazánal indult meg. — A gyár építését 1870-ben fejezték be.

Ezen időtől fogva a gyár folyton fejlődött és mivel nyersvasra mindinkább nagyobb szükség volt, a vállalat egyesült a „Rimamurányvölgyi Vasmű-Egyesülettel” és megalakították 1881-ben a „Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű R. T.-ot, amely transzakkció által a Rima és sajóvölgyi összes vasércbányák, az ózdi és nádásdi gyártelepek, valamint az ezen vi-

déken levő szénbányák is az új társaság tulajdonába kerültek.

A gyárban a következő üzemek vannak: 1. Sodronygyártás, szöggyártás, fényesabroncs és butorrugógyártás. 2. Kocsitengely és szeráru gyár. 3. Eke-, lapát-, villagyár. 4. Acéllöntőde és vasöntőde.

A háboru alatt 1916. évben érte el a gyár legnagyobb termelést, amidőn 1800 munkáslétszám mellett 343.534 q. készárut termelt.

A gyárban jelenleg az összes alkalmazottak száma: 1330.

A társulat tulajdonát képező salgói szénbányában az 1924. évben 393.200 q. aknaszenet termeltek, melyet kizárólag az Acélgár üzeméi részére használták fel. A salgói szén hőfejlesztő képessége 3260 kalória.

Az Acélgárat egy 5860 méter hosszú — részben adhesios, részben fogaskerekű — iparvasut köti össze a salgói kőszénbányával.

A salgói kőszénbányában az alkalmazottak száma: 300.

A gyárban a felsorolt üzemek részére szükséges hajtóerőt két darab egyenáramu 1600 lóerős gőzturbina szolgáltatja. A jelenlegi erőfogyasztás 2000 lóerő napenként.

Az acélgár az ország vasáruszükségeit jórészt fedezi és békeidőben nagyon sokat szállított külföldre, a Balkán államokba, sőt Fiumén keresztül Indiába és Afrikába is.

A mai viszonyok mellett a gyár Csonka-Magyarország szükségletét megközelítőleg teljesen ellátja, sőt még az elszakított részek, különösen Románia és Jugoszlávia szükségletét is részben fedezi.

Jelenleg a gyárban háromnapos üzemszünet van és így az a filléres gyors utasai részéről nem tekinthető meg.

A Salgótarjáni Palackgyár R. T. gyártelepe.

A Salgótarjáni Főter Vasutállomástól a Fő-utca jobbra, (déli irányban) fordulva a „róm” kath. templom, a polgári iskola és a Szilárdy-féle major mellett elhaladva, jutunk el a Salgótarjáni Palackgyár R. T. hatalmas gyártelepéhez, melynek bejárata nem a Fő-utca nyíló, salakkihordó kapu, hol senkit sem értenek be, hanem a gyár hosszú kőfala mellett végig haladva, a Vág-utcai főkapun nyitunk bebecsátást.

Az üveggárat 1893-ban alapította az Egyesült Magyarhoni Üveggárat r. t. 1908-ban a vállalat egy csehországi érdekeltség tulajdonába ment át, mely üzemét 1921-ben hosszú időre bezárta. A vállalat részvényeit 1925-ben a Salgótarjáni Kőszénbánya R. T. szerezte meg, melynek tulajdonában a gyár soha nem remélt fellendülésnek indult. Fejlesztésére a Kőszénbánya R. T. köpontja nagyszabású programot dolgozott ki és ezt a gyár fokról-fokra teljesülésbe is viszi. A gyár, — amely azelőtt csak közönséges zöld palackokat gyártott, főleg a hazai sörgyárak, a magyar ásványvíz-források, bortermelők és pincegazdaságok stb. részére, — 1927-ben ezen gyártási ágak tökéletesítése után, a fehérüveggárára, sőt az üvegcsiszolásra is berendezkedett. Ma már a legfinomabb serviceüveg-gyártással is foglalkozik és gyártmányai hivatva a magyar piacokat elegendő óriási mennyiségben ellárasztó cseh-üveggáratmárok kiszorítására.

Jelenleg egy fazékkemencéje, 2 zöld és 2 fehérüveg hatalmas kád-kemencéje van. A hajtóerőt a Salgótarjáni Kőszénbánya R. T. Vízválasztói villamos központjától kapott és a gyár transzformátortelepén letransformált 10.000 voltos váltóáram szolgáltatja. A Salgótarjáni Kőszénbánya R. T. által modernizált nagy-szerű berendezései között különös érdekességű a legmodernebb rendszerű víz-hűtéses, marórostélyos Koller-féle generátortelep és különösen amerikai rendszerű Owens-féle automatikus palackgyártó gépe, mely teljesen önműködőleg perceként 15—24 palackot tud előállítani, úgy hogy napi teljesítménye 20—25.000 drb. palack.

A gyár évi teljesítőképessége 1000 waggon. Piaca az egész ország. Kivitele a Balkán-államokba, Angliába, Franciaországba, Olaszországba és Egyiptomba van. Munkáslétszám teljes üzemben cca 1.400 ember.

A gyár megtekinthető a filléres gyors utasai által délelőtti 9 órától déli 12 óráig, 30 főnyi csoportokban. Egyszerre 5 ilyen csoport járhatja be a gyárat. Déli 12 órától délutáni 4 óráig a gyár területére látogatók nem bocsáthatók be.

A további látogatási idő délután 4 órától este 6 óráig, mikor a gyárkapukat lezárják. Vezetőket a gyárigazgatóság ad.

Reggeli 9 órától este 6 óráig a gyár gyártmányaiból eladást rendez a gyári kántin kertjében, hol az összes gyártmányok olcsón vásárolhatók.

A gyár üzemében elkészítés alatt álló cikkek a munkásoknak csak átadás-kor fizetnek meg a gyár által, így ezekből emlékül a legkisebb darab sem vihető el, mert minden darab hiánya a munkás kárát okozná.

A gyárban felhalmozott sok rendkívül tűzveszélyes áru miatt a dohányzás a gyár egész területén szigorúan tilos.

Balesetekért a gyár felelősséget nem vállal.

A Budapest—Salgótarjáni gépgyár és vasöntő részvénytársulat salgótarjáni gyára

az ország egyik legrégibb kályha és vasáru gyára. A gyár hatalmas vasöntődéje a legkülönbözőbb öntvények csaknem korlátlan mennyiségben és kiváló minőségben való elkészítését engedi meg. Ezen öntvények úgy külső kivitel, mint anyag szempontjából egészen első rangú klasszist képviselnek és már a háboru előtti időkben is közép-európai hírnévre tettek szert. Az öntvények feldolgozását a gyár különböző tagozatu és korszerű berendezésekkel ellátott műhelyei végzik el és a gyártás vezérelvé a gyár azon elvet tette, mely szerint a közönség részére minden árut, a legegyszerűbbtől a legkomplikáltabbig, kitűnő anyagokból precízen készítve állítsa elő úgy, hogy avval még esztendőket múltan is a legteljesebb mértékben meg legyen a vevője elégedve.

A gyár nemcsak a hazai piacok összes vaskályha és takaréktűzhely, valamint háztartási gépek és eszközök szükségletét tudja fedezni, hanem jelentős exportja is van.

A gyár gyártmányai az ország minden részén kaphatók bármelyik vaskezelő cégnél.

Az igen kiterjedt gyártmány listából a legfontosabbakat kiemelve említjük meg: a hazai szén gazdaságos tüzelésében csaknem egyedül álló, kétaknás rendszerű „Perpetuum” és az újabban forgalomba hozott „Neo-Perpetuum” örökéget öntöttvas kályhát, az irrendszerű „Kálór és „Rex” kályhák, az igen gazdaságos tüzelésű „Hekla”, „H.F.” és „Alfa” zománczott és festett kivitelű takaréktűzhelyeket, az egészen elsőrangú teljesítménnyel bíró és kiválóan gondos kivitelben készült huszróló gépeket, amelyek minden más — külföldi — huszróló gép teljesítményét, valamint könnyed járását felülmúlják. Megemlítsük méltóan továbbá a szén tüzelésű vasalókat, a különféle rendszerű burgonyaprészek, fagyalt gépek, zsemlye és mákdarálók, valamint a konyhai használatra szánt, Beranger rendszerű mérlegek. Egészen elsőrangú klasszist képviselnek a gyár által egyedül forgalomba hozott, öntött vashól készült, a használat alatt soha el nem húzódo, csaknem le nem verhető zománcal bevont „Acélzománc” elnevezésű konyhaedényei; lábasok és fazekak 1/2—30 l. ürtartalommal, amely konyhaedények a legújabbban lettek a hazai piacon kiváló eredménnyel bevezetve.

A gyár a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank érdekkörébe tartozik és Budapestben van a gépépítő gyártelepe, valamint városi raktára, továbbá a gyár központi igazgatósága.

A gyár normális körülmények között 600—800 munkást foglalkoztat és városunkban külön munkás lakókolóniája, tisztáskaszinója, munkás olvasóköre és levante egyesülete van, amely utóbbi intézményeket a gyár tart fenn és ügy-tisztviselői karának, mint munkásságának kulturális törekvései, az intenzív vezetett egyesületi élet, valamint szaktanfo-

lyamok és kulturelőadások útján nyernek igen értékes eredmények felmutatása mellett kielégítést.

A gyár helybeli vezetősége a „Filléres-Gyors” i. t. vendéglő részére a gyártelepének kályharaktári csarnokában rendez kiállítás, amelyre az érdeklődőket d. e. 9—12-ig és délután 1/23—6-ig szívesen látja. Ezen kiállításon a gyárvezetőségtől nyert értesülésünk szerint a gyár összes gyártmányai bemutatásra kerülnek, valamint a korszerű tüzelő szerkezetéről és ezek kezeléséről rövid előadások keretében fog tanácsokkal szolgálni a gyárvezetőség.

A Hungária Villamossági R. T. és a Salgó vízválasztói erőműtelepe.

Salgótarjánban van az ország egyik legnagyobb áramszolgáltató vállalatának, a Hungária Villamossági R. T. budapesti cégnek, az üzemlőnöksége. Ezen vállalat látja el Nógrád-, Heves-, Jász-Nagykun-Szolnok-vármegyék egész területét és részben Pest- és Békés-vármegyék villamosárammal. A Hungária Villamossági R. T. a Salgótarjáni Kőszénbánya leányvállalata. A vállalat által szétosztott áramot nevezett bányatársulat vízválasztói áramfejlesztő telepen termelik, ahol azt 60.000 Voltra feltranszformálva 20—25 m. magas vasoszlopokra szerelt, nagyjában Hatvan—Salgótarján közötti vasúti fővonal mentén haladó távvezetéken szállítják el említett vármegyékben levő városok és községekben lakó fogyasztók számára.

Távvezetési áramszolgáltatással lehetővé vált az olcsó világítási áramon kívül mezőgazdaságokat és ipari vállalatokat, malmokat olcsó hajtóerővel ellátni s ezáltal versenyképessé tenni. Nemzetgazdasági szempontból is nagy fontossággal bír távvezetési áramszolgáltatás, így módon ki van szorítva a külföldről behozott, világítási célra használt petróleum, valamint az ipartelepek gépeit meghajtó nyersolaj. Ezek helyett hazai szenet fogyasztanak, magyar munkást foglalkoztatva: a külföldön vásárolt hajtóerő és világítási anyag ára bent marad az országban.

A Hungária Villamossági R. T. látja el árammal a dorogi áramfejlesztő telepről Esztergom- és Komárom-vármegyéket, a szászvármázi áramfejlesztő telepről pedig Tolna- és Baranya-vármegyéket. A vállalat állandóan fejlődik, most kapcsolódnak be a távvezetésekre Karcag, Kisújszállás, Püspökladány városok, a közeljövőben pedig az ország néhány legnagyobb alöldi városa.

A villamos erőművek új kazánházában a legmodernebb típusú, óriási méretű kazánok vannak felállítva. 6 kazán áll ott összesen 2260 négyzetméter fűtőfelülettel, 22 légkörnyomással, mechanikus láncsal, vándor és Seyboth előtolós rostélyal. Babcoch-Wilcox rendszerben, alszél tüzeléssel, azaz légálfúvással, légelömelegítővel, tápvíz előmelegítővel. Ezekben a legmodernebb kazánokban olyan tökéletesen elég a szén, hogy a kihulló salaknak alig van súlya. A gépterem, amely magyar-gyártmányú gépi óriásokkal van tele, impozáns látványt nyújt. Ott áll mindjárt a Láng-gyártmányú Zoelly rendszerű gőzturbina, Ganz-féle generátorokkal kapcsolva. 4 gép amelynek összteljesítménye 20.000 lóerő. A 10000 lóerős gép 20 atmoszféra nyomással, a többi 3—12 atmoszféra nyomással dolgozik. Az áramfejlesztőgépek (generátorok) termelnek 11.000 kapcsoló feszültségű három fázisú, váltakozó áramot 50 periódussal. A gépek fordulatszáma perceként 3000.

A filléres-gyorsvonal résztvevői részére a vízválasztói áramtelep megtekintése alábbi módozatok mellett történik: Tekintettel arra, hogy a Zagytán rakodóról a centráléhoz kivívó bányavasút egyszerre csak kb. 80 személyt szállít a délelőtti és délutáni folyamán hat járat indul a Zagytánrakodótól megállóktól. És pedig délelőtti 10, 11 és 12 órákora délután pedig 3, 4 és 5 órákora.

Gyülekezés negyedórával az indulás előtt a Főteren „Villamos centrálé megtekintése” tábla körül és innen vezetővel indulás a Zagytánrakodóhoz. A

Dr. Sztranyavszky Sándor képviselőnk beszéde a képviselőház június 10-iki ülésén.

Képviselőnk I. hó 10-én az 1932/33 évi költségvetés tárgyalása során a képviselőház minden oldalán nagy tetszéssel fogadott beszédet tartott, amelyet gyakran szakított meg a felzúgó helyeslés.

A beszédből olvasóink számára kiragadjuk alábbi az részleteket.

Tudatában vagyok annak, hogy mert a kormány pártjából kiléptem, azt várják tőlem, hogy megtagadjam a mulat, vagy azt, hogy a multtal, melynek részese voltam, azonosítam magamat mindenben és a mult egyes cselekményei fellett kritikát gyakorolni ne merészeljek. Amennyire inkorrekt eljárás volna az első feltevést valóra váltani, annyira férfialan viselkedés volna a második feltevést hódolni, csak azért, hogy magamat megóvjam egy esetleges kritikától.

Nincs és nem is volt soha emberi munka, mely abszolút tökéletes lett volna. Nem volt és nem is lesz politikai rezsim amelynek nyomán kritikai alapra ne volna lehelősség. Mindazért ami bekövetkezett a gazdasági válság terén, mindazért ami reánk, szerencsétlen magyarokra szakadt, csupán Bethlen István és kormányát tenni felelőssé, éppen annyira helyt nem álló és igazságtalan dolog, mint azt állítani, hogy minden úgy következett volna be, mint ahogy bekövetkezett, ha az elmúlt tizenkét esztendő gazdasági irányvezetése szerencsésebb lett volna, mint amilyen volt. Az egész világ háborúja nyomán az egész világ gazdasági válsága következett be. Nem lehet csodálkozni a felett, hogy a világ pusztulását a világ sulyos gazdasági válsága követte. Az egész világra kiterjedő pusztítás és pusztulás nyomán természeti törvényszerűséggel következett be az egész világ nyomorúsága. Látszat csaloa fény volt csupán az inflációs idők gazdasági fellendülése, a sok bank, ipari és kereskedelmi vállalat möhő alapítása, a többletermelésre való hangos biztatás és az annak érdekében szükséges beruházásokra felajánlott, kínált, szinte ráerőszakolt kedvezményes vagy nem kedvezményes, de mindenféleképpen terhes kamatozású kölcsönök nyújtása.

A stabil valutára való áttérés és a népszövetségi kölcsön felvétele után meg kellett volna szüntetni az inflációs idők stílusát, nem költenek tovább és egy kétségtelenül nagystílusú kulturpolitikával pótolni akarni boldog, gazdag évtizedek mulasztásait öt-hat esztendő leforgása alatt. Az államnak és az állam példája nyomán a magángazdaságoknak a legnagyobb takarékoság elve alapján kellett volna eljárni. Nem biztatni kellett volna a költenek, az beruházásokra az állam polgárait, hanem a népszövetségi kölcsön egy részét legalább és a pár éven keresztül jelentkező költségvetési feleslegeket is tartalékolni kellett volna aranyban, esetleg idegen valutában ezekre a mai nehéz idők, gondterhes idők. Ezeket az elkövetkezett idők megérezni kellett volna kötelességük azoknak a gazdasági szaktekintélyeknek, akik ma a csálhatatlanság bélyegével felszerelten intézik országunk ügyeit.

Amikor gróf Bethlen István az elmúlt év őszén lemondott, nehéz, sulyos válságos világgazdasági helyzet közepette, az új miniszterelnököt, gróf Károlyi Gyulát kétségbe nem vonható jószándék, komoly törekvés vezette arra, hogy az országot sulyos helyzetéből kivezesse. Sajnos, törekvése, szándéka nem vált be. Hogy célját el nem érte, az kétségtelen. Sőt sokkal, de sokkal sulyosabb ma a helyzet, mint jövedele idején volt. Nagy hiba volt olyan végzetes időkben csonka kormány, pénzügyminiszter nélkül jönni. Bármilyen kiváló véleménye lehetett a miniszterelnök urnak báró Korányi Frigyesről, keresnie kellett volna és tudott volna találni, ha nem is az orthodox iskola hívei között, olyan férfiat, aki az első pillanattól kezdve felelősség mellett és nem egyoldalú érdekek ártérzésével vezette volna az ország pénzügyeit. A nemzeti társadalom aggodással, mondhatni kétségbeeséssel figyeli azt, ami történik, illetőleg azt, aminek történnie kellene, de ami, sajnos, nem történik. Felgyelmezett, a nemzet jövőjébe vetett hite, rendíthetetlen bizalma egyedül a főkje annak, hogy a magyar nem-

zeti társadalom leghűségesebb rétegeiből a jogos keserűség ki ne törjön. En azért, amit tettem, a felelősséget nyugodt lélekkel vállalom. A felelősséget vállalom azért, mert lelkiismeretemnek megfelelően és becsületes, hazafias meggyőződésből tettem azt, amit tettem. Ha helytelenül tettem, annak konzekvenciáját le is vontam.

De így nem mehet tovább. Vonagló és elpusztult gazdasági életet bármilyen, még kevésbé csak látszat szerint kiegyensúlyozott állami költségvetéssel életképesse tenni nem lehet. Egy egészséges gazdasági élet nyomán lehet csak reális és egészséges állami költségvetést felállítani; azonban a mai költségvetés a 806 milliójával éppen olyan fikció s éppen annyira téves, mint amilyen a régi 960 millió volt.

A 806 millió költségvetésnek is csupán a kiadási tétele a helytálló, bevételi oldala téves fikció, mert egy beleg és nyomorgó gazdasági élet nem lesz képes a 806 millió bevétel előteremtését biztosítani; az sem befolyjni nem fog, sem behajtható nem lesz, hacsak a kormány intézkedései által a gazdasági élet előbb egészségesse nem tétetik. A 960 millió költségvetés inkább lehetségesnek látszott még tavaly, az egész világgazdasági válságot megelőzően, mint ma, és végtelenül sajnálom, ha nem rendelkeztem azaz a próféta elölrelátással, amellyel a képviselőtársam rendelkezik. Ha gazdasági kérdések vitelével lettem volna megfizva, a szemrehányás jogos lenne, de ez nem tartozott feladatunk körébe, tehát nem az én hivatásom volt.

T. Ház! Belpolitikai téren is van tennivaló. A titkos választójog kérdésében magam, aki a nyílt választójog híve voltam és annak vallottam magam, tettem már nyilatkozatot. Akkor ezt sokan félreértették és sokan kifogás tárgyává is tették. Egy politikus életében, ha meggyőződik arról, hogy bizonyos kérdésekben elfoglalt álláspontja idők multával fenntarthatónak nem bizonyul, ennek megállapítása politikus részéről egyáltalában jogos kritika tárgyává nem tehető, mert helytelen eljárás lenne és csupán az álszemérem által vezetett módszer, hogy ha jobb meggyőződése ellenére valaki azon az állásponton maradna, amelynek helytelenségéről vagy lenn nem tartható voltáról meggyőződött, vagy amelyről, mert az idők változása azt követeli, megállapítja, hogy tovább fenn nem tartható.

Az egész magyar politikai közelet, mondhatni egyhanguan követeli már a titkos választójog behozatalát. Maga a kormányelnök ur is erre vonatkozó kijelentéseket és ígéreket tett, tehát ugyanakkor, amikor ezek a tuloldal részéről is megtörténtek, amikor éppen a közel multban, a tegnapi napon a kormány pártjának egy része egy értekezleten hozott határozatában állást foglalt és követelte a titkos választójog behozatalát.

Ugyanakkor nem tehető kritika tárgyává az sem, ha magam is, aki a nyílt választójog híve voltam, arra az álláspontra helyezkedem, hogy egyrészt az egész világpolitikai helyzetnek, de másrészt a belső politikai helyzetnek is megfelelően a titkos választójog behozatala elöl kitérni nem lehet. De olyan titkos választójog behozatalára van szükség, amely a nemzetfenntartó erőinek kétségtelenül biztosíthatja a nemzet jövőendő sorsának intézésébe való befolyást. Az egyesülési és gyülekezési jognak törvényben történő szabályozása figyelemmel a nemzeti lét érdekeire és arra, hogy a törvény ne tegye lehetővé a nemzet egyenes érdekei elleni nyílt vagy burkolt szervezkedést, föltétlenül szükséges és elkerülhetetlen.

A mai, sokba szövevényes, elavult és költséges állami és önkormányzati közigazgatás helyett egy, az ország tényleges helyzetének és teherbíró képességének megfelelő egyszerű és olcsó közigazgatást kell inaugúrálni.

Amennyire a takarékoság az állam háztartásában keresztülvihető, arra igenis föltétlenül törekedni kell, de egy olyan takarékoságot, amely a gazdasági élet egészségét támadja meg és a gazdasági életet bontja meg, a kormány részéről

inaugurálni nem lehet, mert azokat az érdekeket veszélyeztetné, amely érdekeket védeni kötelesség. Elkerülhetetlennek tartom a mai szövevényes adórendszer és pénzügyi igazgatás helyett, egy egyszerű, igazságos, arányos és a gazdasági erőkkel számító egészen új adórendszer bevezetését, amelyen maga az adózó is képes eligazodni és átérzi, hogy erejéhez mérten sujtja őt és másokat is.

Az államadósság és a magánadósságok rendezésének el kell következnie úgy kül-, mint belpolitikai vonatkozásban. A magas kamat, amely a telvelt állami és magánterheket terhelte jelentette részben azt, hogy a kamatpluszban és differenciában a tőke egy része is visszalizetett. Ha valaki tíz esztendőnek előtte például behozta Svajcból Magyarországra pénzét és az ott fizetett 2 százalékos kamatot helyett itt 9 és 10 százalékos kamatot ért el, akkor egyrészt már ez komptálta a veszélyt is, másrészt ha megkapta a kamatot, tíz esztendő alatt a befektetett tőkének a normális kamaton felül megkapta 50 százalékát is. Ez az eljárás tehát nem volna sem igazságatlannak, sem a tőkével szemben ártalmasnak minősíthető, mert a tőkének magának is úgy kellene éreznie és bizton éreznie is, hogy vele szemben ez nem igazságtalan eljárás, de viszont a másik fél jogos érdekeinek védelmét szolgálja.

Egy folyamatos és tervszerű nemzeti földbirtokpolitikára van szükség. Meg kell oldani a már évek óta vajdó hitbizományi reform kérdését is. Ez föltétlenül kényes kérdés, de megvalósítása elöl tovább kitérni nem lehet. Kapcsolatba kell ezt hozni falufejlesztéssel és telepítéssel, amely telepítés számol a külföldön élő visszavágyó magyarok jogos érdekeinek kielégítésével is. Természetesen elsősorban a helyi igények kielégítése kell, hogy ennek a földbirtokpolitikának alapja legyen. Természetes, hogy elsősorban a helyi ellentétek szempontjából kell ezt a kérdést nézni és a falu fejlesztésével kapcsolatos kérdések és a telepítés megoldása kell, hogy ennek fundamentumát képezze, akik olyan vagyonnal rendelkeznek, amely lehetővé teszi, hogy megalapozzák jövődjüket és amely a földbirtokpolitika szempontjából is jelent valamit.

A mezőgazdálkodásban föltétlenül szükség van a tervgazdálkodásra. Elhibázott volt a mezőgazdasági politikának az az eddigi módja és rendszere, amely a háborus idők kívánalmainak megfelelően alakította át részben a mezőgazdasági termelést. Még azokban az időkben is, amikor már érezni kellett volna, hogy nem többletermelésre van szükség, hanem a termelt áruk kvalitásának fokozására, a többletermelés jelszava divott és a kormány részéről is a többletermelésre biztatták a gazdákat és például olyan megnevezési akciót folytattak, amely éppen azokat az érdekeket veszélyeztetette, amely érdek védelmére kellett volna törekedni. Amikor a hatvani és egyéb magnemesítő akcióval a magyar buza fajsúlyát 85–84 kilogrammról 76 kilogrammra fokozták le, akkor a magyar mezőgazdaságnak okozták a legnagyobb kárt, tették pedig ezt azért, mert lehetetlenné vált az exportban buzánk versenyképességének fenntartása a külföldi buzák versenyképességével szemben.

Bizonyos tervszerűségre van tehát szükség a mezőgazdasági és ipari termelés terén is, mert tervszerűség nélkül a magyar mezőgazdaság és maga a magyar ipar is, lehetetlen helyzetbe jut. A magyar kereskedelem jóhírnevének megőrzése és ott, ahol ez nincs meg, megteremtése a kormányzatnak föltétlenül érdeke és hivatása kell hogy legyen, hogy a belföldi fogyasztás és a kivitel érdekeit eredménytelenség nélkül szolgálhassa. Meg vagyok győződve arról, hogy a kereskedelemügyi miniszter ur a maga szakértelmével és lelkes munkásságával törekszik is ennek a célnak a mai nehéz körülmények között a keresztülvitelére. az egyéni vállalkozás számára biztosítandó lenne ugyanaz az érvényesítési feltétel, úgy a jogi, mint a hitelét terén, amely a társulati vállalkozást ma megilleti.

T. Ház! A szellemi és fizikai munkát, szemben a munkanélküli jövedelemmel, erkölcsi és anyagi megbecsülésben kell részesíteni, miért is megvalósítandó lenne az állami közvetítés és munkabíráskodás, hogy a munkandó és munkavállaló közötti ellentétek kiküszöbölhető legyenek a sztrájk teljes kizárásával. A magyar tisztviselői létszám végleges és

Szívesen látom
wridiwatuxletembem,
ahol jól és olcsón
vásárolhat!

M. Nagy Lajos
Salgótarján
Fő-utca 23.

Városházával szemben

állandó megállapítása, a tisztviselői kar anyagi tüggelenségének és gondtalan életének biztosítása, hogy egész emberek, egész munkájukat adhassák a nemzetnek, kell, hogy a magyar politikai élet egyik irányító gondolata legyen. Örökös illetményesállásokkal nem menthetjük meg a tisztviselői kar lelki épségét és integritását.

Az a stílus, melyet a kormány ebben követett, határozottan elhibázott stílus volt. Ha volt is az ország államháztartásának szempontjából szükség arra, hogy a tisztviselői illetményekhez hozzányuljanak, akkor is a legszerencsétlenebb módon vitték azt keresztül, amidőn két-havonként visszatérő időközökben nyultak hozzá az illetményekhez. A legégszerűsebb lelkeket is megfertőzhették és megméltelyezhették azzal a bizalmatlansággal, amelyet a kormányzattal szemben a lelkekbe beleoltottak.

A nemzet különös gondoskodására van szükségük a hadirokkantoknak és a frontharcosoknak, akikkel szemben a nemzet kötelező hálája létük és megélhetésük biztosításával rovdandó le. Ezen a téren nemcsak ígéretekre és nemcsak az érdekeltek biztatására, hanem még a nehéz gazdasági körülmények és nehéz helyzet közepette is, ezeknek a jogos igényeknek föltétlen kielégítésére van szükség.

A szakképzett és diplomás magyar ifjuság sulyos problémája sürgős megoldásra vár. Meg kell nyitni számukra a közpályákon való elhelyezkedés lehetőségét kivül a kereskedelemben, az iparban és a mezőgazdasági termelés terén is az elhelyezkedés lehetőségét. Kenyérkereső, életre nevelő közoktatásügyi politikát kell csinálni. Ne féljék képzett tudósok, hanem az életre nevelt egész férfiak legyenek a mai magyar ifjakból. A nemzet ereje népének lelki és testi épségétől függ, ezért a népegészségügy és népnevelés fejlesztésére még a mai sulyos időkben is különös gondot kell fordítani.

Az általános védkötelesség rendszerét népnevelési szempontból is — nemcsak nemzetbiztonsági szempontból — haladéktalanul be kell vezetni. Lehetetlen túrnunk, hogy ebben és másban is elemi önrendelkezési jogunktól fozsanak meg azok, akik az önrendelkezési jognak fennen hirdetői voltak egykor.

Hírek és különfélek

Vojtassák Sándornak, az elhunyt népszerű k. papnak emlékművét a temetőben vasárnap, j. hó 26-án a nagymise után fogják felavatni barátai.

Országos Hadirokkant-nászoló szentelése és avatása. Május hó 29-én a csonka ország minden társadalmi rétegét megmozgató ünnepség keretében történt Budapesten az Országos Hadirokkant-nászoló szentelése, illetve avatása. Végtelen hosszú menetben felsorakozott a sokszervi hadirokkant, hadiözvegy és hadiárva hogy az elfáult társadalmat fel-

rázza és emlékeztesse a boldog Magyarországra, amelyért egészséget, testi épiséget és életet áldozott. — Az áldozatvők némaságával állt a tömeg az ország színe elé áldozati jelvényeivel és fájdmával, figyelmeztelve a nemzetet, hogy a hazáért ily súlyosan áldozókkal szemben kötelezettségei vannak! A Szt István bazilikában dr. Serédi Jusztinián hercegprímás által celebrált ünnepi isteni tisztelet után végtelennek látszó sorokban indult a menet a Hősök Emlékhé- zéhez. Ott felsorakoztak az ország nagyjai és előke- kései, a honvédség képviselői, a Front- harcász Szövetség légioi, az összes társa- dalmi egyesületek, diákszövetségek, cser- keszék, leventék. A Milleniumi Emlékmű előtti hatalmas teret betöltő sok-sok ezer- nyi közönség előtt, dr. Serédi Jusztinián hercegprímás avató beszéde után, nagy- bányai vitéz Horthy Miklós kormányzó felesége, az első magyarasszony, mint zászlósnya díszítette föl, a hazáért hullott tengernyi vér és könnyáldozatot jelké- pező zászlót. A Himnusz hangjai után úgy éreztük, hogy az egész nemzet hő- dolt amidőn a sokaság néma tisztelettel elvonult a zászló előtt! Az erkölcsi meg- tisztelést megkapta ország-világ előtt a nemzet megrokkant hősei. Azonban a mindennapi élet is követeli a magáét. A kérdés nehezebbik része, a hadigon- dozatokról való anyagi gondoskodás megoldására még mindig a jövő kérdése! Pedig a nyomor, a nélkülözés mindennap mélyebb nyomokat hagy, a hadigon- dozatok amugy is erősen fogyó táborán. Még mindig újabb szenvedést, még min- dig újabb áldozatot követel a nehéz ma- gyar sors a hadirokkantaktól. Ez a tá- bor azonban még nehéz helyzetében is „A haza mindenek előtt” jelszavát irta zászlójára. Ezen zászló alá tömörülve, egy hatalmas egységet képeznek a hadi- rokkantak ezrei, amely mint az élő lel- kiismeret szava állandóan ébregetni, ösztönözni fogja a halkuló nemzeti ön- tudatot, míg a hadirokkant probléma anyagi része is megoldódik. Így kívánja ezt a nemzet jövője, amely a feltámadá- son keresztül egy új ezredév felé halad! A zászlószentelési ünnepségeken a Honsz- helyi csoportja három kiküldöttjei egy- később összehívandó gyűlésen tájékoz- tatják bajtársaikat az ünnepségekről.

Egy külön álló ház, üzlethelyi- séggel a Fő-utca, pékkemencével és raktárral Somoskőújfaluban örökáron el- adó, vagyis június 1-től bérbeadó. Érdeklődni lehet a Salgótarjáni Takarékpénz- tárnál.

Szenzáció lesz a Szent Erzsé- bet róm. kath. Nőegylet július 3-iki nép- ünnepélye. A lelkes rendezőgárda min- dent elkövet, hogy hallhatatlanul olcsó árakon minél változatosabb és élvezete- sebb szórakozásokat nyújtson a közön- ségnek. Az SBTC hatalmas sporttelepe lehetővé teszi, hogy a rendezőség sok- féle szórakozási lehetőséget adhasson, a közönség pedig a legkényelmesebben él- vezhesse végig a népünnepélyt. Körös- körül a legválogatottabb étellel és ita- lakkal ellátott sátrakban egészen szokat- lanul alacsony árakon árúsítanak, majd a rendező hölgyek igen finom tortákat, süteményeket, gyümölcsöket, virsli- t, fagy- laltot stb. Nagy szenzációja lesz a nép- ünnepélynek a gulyásfőzvény, ahol pár- fil- lérért pompásan meg lehet vacsorázni. Igen sok érdekes meglepetést tartogatnak a tréfas nyeremény-, virágkonfetti-, szer- pentin-sátrak is. Az egész délutánra ki- terjedő gazdag programból előre is ki- emeljük a bicikli lassusági versenyt, a gyermekszínházat, a kiváló acélgyári ze- nekar pompás zenészműveit. Egyik legna- gyobb eseménye lesz a népünnepélynek a jutalmakban és nyereményekben kivé- telesen gazdag nyereménysorsolás: nyer- meny 50 pengő készpénz, ezenkívül egyéb pénztutalmak, háztartási és élelmi cikkek, értékes festmények és sok-sok meglepetés lesz a sorsolás nyereménye. Egy sorsjegy mindössze 20 fillérbe kerül. Sorsjegyek máris mindenütt kaphatók.

Időegység, fejtájtás, álmatlan- ság, szédülés, bágyadtság, levertség, lé- lelemérzések eseteinél a természetes „Fe- renc József” keserűvíz kitűnő háziaszer, amely az emésztőszervekből eredő zava- rok nagy részét megszünteti s visszaadja a testnek és az elmelelemnek régi munkaké- peségét. Orvosi szaktekintélyek megfi- gyelték, hogy a **Ferenc József** víz öreg embereknek is megbízhatóan és minden fájdalom nélkül hat. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszerárakban, drogériák- ban és fűszerüzletekben kapható.

APOLLO MOZGÓ

heti műsora:

Junius 18-án szombaton este fél 9 órakor és 19-én vasárnap d. u. 5, 7 és 9 órakor

NÓTÁSFÍÚK

Zenés színjáték. Fősz.: Ina Albrecht. Kiegészítésül: VIGJÁTÉKOK.

Junius 22-én szerdán és 23-án csütörtökön este fél 9 órakor

ASSZONYSORS

„UFA” hangos dráma. Főszereplő: Mady Christians. Kiegészítésül: VIGJÁTÉKOK.

SPORT.

SSE—PBÜSE 3:2. (2:0)

A mérkőzés SSE támadásokkal in- dul, a SSE jó formát mutat s a 15. per- cben két gól is megszületik. Tovább is a SSE van frontban és úgy látszik, hogy gólokkal fogja a mérkőzést megnyerni, azonban a második félidőben visszaesik, kiütözik a csapat kondíciójának és majdnem megismétlődik az egy héttel előtti budapesti eset, mert a PBÜSE a 8. és 30. percben szerzett góljaival ki- egyenlít. Ezután elkezdődött, helyenként kemény harc kerekedik a győzelmet je- lentő gólt, amelyet a SSE ér el, sőt egy negyedik gólt is rug, de azt a bíró les- állás címén nem adja meg.

Mint fentebb is említettük a SSE- ben a kondíciójának okozta a második félidőben a gyengébb szereplést, mely most is csaknem az egy hét előtti szo- moru eredményre vezetett. Mindazonal- tal ki kell emelnünk Jancsi, Márkus, Rigó és Novoszeleczky játéka, valamint a leg- nagyobb elismeréssel kell adoznunk a PBÜSE-nek lelkes és odaadó játékaért. A PBÜSE a 2 gólos előny ellenére sem veszítette el reményét és nem adta fel a küzdelmet, kitartó, szívós játéka meg is hozta a kiegyenlítést, sőt majdnem a győ- zelmet is, kár, hogy a mérkőzés vége felé védelme kissé tulkeleményre fajult. Feltű- nően jók voltak a PBÜSE-ből Fekete, Hudák, Pécskán és Berencsi.

SBTC—Egri Vasas 13:0. (6:0)

Gólzáporos meccs, amelyiknek épp ennek következtében kiemelkedő mozza- nata nem is volt. Stírbic beadását Takács III. már a 4. percben a hálóba lövi. A 20. percben Szabó szabadugrását a Vasas bekk stoppolja s a lefogott labdát ismét Takács III. rugja a hálóba. 2:0. A 25. percben Orlik beadásából Takács III. pompását lö s a kapus biztos gólt ment. A 26. percben a Vasas egy kavarodás- ból öngólt vét. 3:0. A 33. percben Petre passzát Takács III. közvetlen közelről ta- szítja a hálóba 4:0. A 34. percben Petre szabadugrása a kapus kezéről Orlik elé pattan és Orlik megszerzi az 5. gólt. A 40. percben Stírbic szép beadását Petre ötszörsz a hálóba lövi. 6:0. A II. félidő 2. percben Petre egyéni akciója szül gólt. 7:0. A 3. percben Takács passzát ismét Petre vágja a hálóba 8:0. A 6. percben Stírbic-Takács-Petre összejátékából Petre szerez gólt. 9:0. A 7. percben védi szép hasalással az egyetlen komoly lövést Géci. Több nem is volt. A 16. percben Orlik beadását Petre a hálóba vágja. 10:0. Majd 19. percben Stírbic lö gólt a kapus ke- zéből kiejtett labdával. 11:0. A 30. per- cben Petre szerzi meg a 12. gólt. A 33. percben a legcsunyább sportszerűtlensé- get követte el Szalai. Megütötte a Vasas egyik játékosa. 12:0 után; azt hiszem e szégyenletes tettel nemcsak magának, de az SBTC-nek is sokat ártott erkölcsi- leg Szalai. A sértett játékos visszaült a bíró azonnal kiállította mindkettőt. A 13. gólt Orlik Gy. szerezte meg Stírbic be- adásából.

A Vasas nem volt ellenfél, jóformán nem is védekezett. SBTC-ben nagyszerű összejátékot és egyéni tudást mutattak Takács III. Petre; jók voltak még Orlik Gy., Takács IV. Stírbicet nem segítik e így kissé tehetetlen. Az SBTC következő meccse az Egri Dobóval lesz.

SALGÓ FC—ELŐRE 10:1. Salgó- szerleg mérkőzés.

Perfekt szakácsnő, aki minden munkához ért ajánl- kozik házvezetőnőnek, vagy szakácsnőnek. Cim a kiadóban.

Ház, telekkel eladó Kistere- nyén. 2 szobás lakás mellékhelyiséggel 320 négyszögöl gyümölcsösökkel eladó. Érdeklődni lehet Nagy János trafikosnál Kisteryén.

Erős, véréb, kővér emberek számára a természetes „Ferenc József” keserűvíz naponként való ivása a legkis- sebb erőlködés nélkül könnyű és rendes bélműködést biztosít.

A 25-ösök elmúlt szombaton tar- tott ünnességén a rendezőség hálás kö- szönettel nyugtazza a következő felülfe- téseket: Szenté László 14 P. Bérczy Sán- dor 8 P. Tarnay Kálmán 6 P. Oláh Jó- zsef, Kárpáti Ödön 5—5 P. Trauma Péter, Sey Tamás, Schreiner Jenő 4—4 P. Dr. Takács Adolf, Prohászka N. 3—3 P. Nagy József, Tisch László, Németh Alajos, Bileter Tivadar, ifj. Timaróczy Sándor, N. N. Bodó N. Deszbery Herman, Goró Andor, Holics Endre, Seiler N. 2—2 P. Fülöp Pál, Zsengeller százados, Antalffy százados 1:20—1:20 P. Mihály Antal, N. N. 1—1 P. Szóbi Lajos 50 fillér, N. N., N. N., N. N. 20—20 fillér.

Leánypolgárista egyenruhák

sapkák és tornafelszerelések leányok és fiúk részére kaphatók

vitéz DONÁSZY GYÖZŐ

Magyar divatruházában. SALGÓTARJÁN.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy az Országos Társadalombiztosító Intézeti járulékok behajtására Omilyák Antal és ifj. Takács Ferenc salgótarjáni lakosokat ideiglenes végrehajtóknak alkalmaztam. Nevezettek az általuk behajtott járulékok felvételére nyugta ellenében jogosultak. Figyelem- tetem a város közönségét, hogy nevezett végrehajtóknak járuléktartozásukat csakis szabályerőn kiállított nyugta ellenében fizessék meg.

Salgótarján, 1932. június 16.

Dr. Förster Kálmán s. k. polgármester.

Salgótarján megyei város polgármesteri hivatalától.

Dr. Förster Kálmán alapítvány és kamataira pályázati

Hirdetmény.

A nevemet viselő 4000 P.-ös sze- génysegélyző alapítvány évi kamata egy esetleg több segélyezésre érdemes sze- gényorsu salgótarjáni lakos között osz- tandó szét.

A segély iránt bélyegtelen kérvény- nyel pályázhatnak f. évi augusztus 4-ig salgótarjáni lakosok korra, nemre és val- lásra való tekintet nélkül.

Salgótarján, 1932. június 16.

Dr. Förster Kálmán s. k. polgármester.

ÁRON és MOLNÁR

Szabadalmi iroda

új helyiségek

VIII. Rők Szilárd-utca 2.

(közvetlen a Corvin áruház mellett.)

Hirdetmény.

A Salgótarjáni Hangya Fo- gyasztási Szövetkezet igazgatósága főüzlete részére mielőbbi belépésre szak- képzett, nős 2000 pengő ovadékkal ren- delkező boltkezelőt keres.

Javadalmazása havi 100 pengő fix és 1 1/2% forgalmi jutalék.

Havi forgalom cca. 2000 pengő.

Ajánlatok Köntzey Ferenc elnök címére, Salgótarján, Losonci-utca 24 sz. küldendők.

az IGAZGATÓSÁG.

Köszégi Ev. Leánynevelő Intézet.

Internátussal kapcsolatos leánylicum. Középosztálynak megfelelő gondos nevelés. Állandó felügyelet, rendszeres tanulmányi vezetés és ellen- őrzés. A fejlődő szervezet igényeit gondosan fi- gyelembe vevő ételmezés. Tejszárma. Saját sportnő. **Az internátusi ellátás évi díja 900 Pengő. Kedvezményes helyeken 720, 600—480, illetve 360 Pengő.**

A felvételi folyamodások július hó 1-ig nyu- tandók be. Bővebb felvilágosítást az Intézet igazgatósága ad.

Kívánatra külön zene, idegen nyelvek és táncok tanítás. Köszeg a keleti Alpok nyulványának tövében el- terülő kies fekvésű iskolaváros. Ily jellegű biz- tosítja régi kultúrája, iskoláinak és nevelőintéze- teinek nagy száma, a várost övező erdőbori- totta hegyek között subalpin klímája.

492—1932 vht. szám.

Árverési hirdetmény.

Dr. Székely József dr. Vitéz Gőz Lajos ügyvéd által képviselt Lachmann József javára 550 P. tőke és járuléka erejéig a starjáni kir. járásbíró 1932. évi 569 sz. végzésével elren- delt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtás szennvedő 1932. évi május hó 3-án lefoglalt 2250 P. becsértékű ingóságokra a starjáni kir. járásbíró 3428—932 sz. végzésével az árverés elrendeltetén, annak az 1908. évi XLI. t.c. 20. §-a alapján az alább megnevezett s a foglalási jegyzőkönyvből ki nem tűnő más foglaltaták ja- vára is az árverés megtartását elrendelem a végrehajtást szennvedő lakásán üzletében Salgó- tarjában, a Bányakolóniában leendő megtartá- sára határidőül 1932. évi július hó 11 nap dél- előtt egyenved 12 órája tüzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt zongora, bőrgarnitúra s egyéb ingóságokat a legelőbbet igények készpénzfizetés ellenében, esetleg becsáron alul is — de a ki- kiáltási ár kétharmadánál alacsonyabban nem — elfogom adni. Azon ingóságokra, amelyeknek a kiáltási ára egyezer pengőnél felül van, az 5.610—931 M. E. számú rendelet értelmében csak azok árverezhetnek, akik a kiáltási ár egy- tízedrészét bántapénzzel leteszik.

Salgótarján, 1932. évi május hó 31. n.

Török Gyula

kir. bír. végrehajtó

A salgótarjáni kir. járásbíró mint telek- könyvi hatóság.

115—1932 t. k. szám.

Árverési hirdetmény-kivonat

Friedmann Dávid végrehajtónak öz. Pe- nyeska Józsefné sz. Saka Anna és Magyar Lajos végrehajtást szennvedő ellen indított végrehajtási ügyében a teleknyvi hatóság végrehajtási ár- verést 500 P. tőkekövetelés és járuléka behajtása végett a salgótarjáni kir. járásbíró 3428—932 sz. végzésével az árverés elrendeltetén, annak az 1908. évi XLI. t.c. 20. §-a alapján az alább megnevezett s a foglalási jegyzőkönyvből ki nem tűnő más foglaltaták ja- vára is az árverés megtartását elrendelem a végrehajtást szennvedő lakásán üzletében Salgó- tarjában, a Bányakolóniában leendő megtartá- sára határidőül 1932. évi július hó 23 napján délelőtt 10 órakor Vaskapu-utca 1 sz. foglalt megtartani. Az árverés alá kerülő ingatlan a kiáltási ár fe- lénél alacsonyabban nem adható el.

Az árverési szándékozók kötelesek bántapénzzel a kiáltási ár — százalékát készpénzben, vagy az 1881:IX. t.c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított ovadékképes értékpapíro- ban a kiküldöttet letenni, hogy a bántapénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadják és az árverési feltételeket aláírni (18:IX. t.c. 147., 150., 170. §§; 1908:IX. t.c. 21. §.)

Az aki az ingatlanért a kiáltási ár- nál magasabb ígértet tett, ha többet igérni senki sem akar, köteles nyomban a kiáltási ár szá- zaléka szerint megállapított bántapénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni (1908:IX. t.c. 25. §.)

Salgótarján, 1932. január 25.

Zelenka Ottó s. k. kir. jb. elnök.

A kiadmány hitelűl: Csomor

vezető.

514—1932 vht. szám.

Árverési hirdetmény.

Dr. Nyaradi László ügyvéd által képviselt Reform Ruházati r.-t. javára 49 P. tőke és több követelés és járuléka erejéig a starjáni kir. járás- bíró 1931. évi 2831 sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenn- vedő 1931. évi április hó 2-án lefoglalt 2000 P. becsértékű ingóságokra a starjáni kir. járás- bíró 456—932 sz. végzésével az árverés elren- deltetén, annak az 1908. évi XLI. t.c. 20. §-a alapján az alább megnevezett s a foglalási jegy- zőkönyvből ki nem tűnő más foglaltaták javára is az árverés megtartását elrendelem, a végrehaj- tást szennvedő lakásán üzletében Salgótarjában Kassai sor 55 házszám alatt leendő megtartására határidőül 1932. évi július hó 4 nap délelőtt 10 órája tüzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt ebédli berendezés s egyéb ingóságokat a legelőbbet igények készpénzfizetés ellenében, esetleg becsá- ron alul is — de a kiáltási ár kétharmadánál alacsonyabban nem — el fogom adni. Azon in- góságokra, amelyeknek a kiáltási ára egyezer pengőnél felül van, az 5.610—931 M. E. számú rendelet értelmében csak azok árverezhetnek, akik a kiáltási ár egytized részét bántapénzzel leteszik.

Salgótarján, 1932. május hó 26. n.

Török Gyula

kir. bír. végrehajtó.

Javítóvizsgálatra, elemi és pol- gári iskolai tanulók előkészítését vállalja ötödikes tanítójelölt. Cim a kiadóban.

visszahozatal szintén csoportokban történik. A helyszínen szakszerű magyarázatokról gondoskodva.

Zagyvapálfalvai Üveggyár.

Zagyvapálfalván, Salgótarján előtt nézzen ki a vonatból, látni fogja baloldalon a Zagyvapálfalvai Üveggyár R.-T. Zagyvapálfalvai ipartelepét. Alapított 1895. évben, alaptőke 2.500.000 pengő. Magyarország egyedüli táblaüveggyára, gyárt mindennemű táblaüveget 1.5—7^{mm} vastagságig, továbbá ablaküveg, kirakatüveg, homályos, mouslin és jégvirág üveg szakszerű gyártása, az utóbbi években nagy befektetéssel az üveggyártás legmodernebb gépeivel felszerelve. Fourcoults rendszer szerint. 300 munkásnak ad kenyeret.

Salgótarján elővárosa Zagyvapálfalva, a Salgótarjáni Kőszénbánya R.-T. egyik szénletele, Zagyvapálfalvai Üveggyár R.-T. gyártelepe itt van, mely Magyarország egyedüli táblaüveggyára, a bánya és az üveggyár személyzete köréből 1920-ban Varjassy Béla kormánytanácsos elnöke alatt a PBÜSE sport egyesület alakult. Az Észak-Magyarországi Labdarugó szövetség tagja. 1922-ben legyőzte az országos amatőr bajnoki csapatot a „Törekvést”, 1928-ban a Mátravidéki bajnoki csapatot nyerte el, 1931-ben Brunerben (Austria) a pünkösdi serleget hódította el. 1928 óta az amatőr „Észak-Magyarországi Labdarugó Szövetség” első osztályában foglalt helyet. Agilis ügyvezető elnöke Weisz Arnold üveggyári üzemvezető mérnök.

Séta a városban.

Salgótarján-Főtér, vagy másként Kis-állomás az, ahol az utas a város megtekintése céljából legcélszerűbben leszállhat. A tájékozódást a Máv. vasúti sínparaszabja meg, amellyel párhuzamosan fut a völgyben végig a Fő-utca s ebből ágaznak a mellékutak, illetve a völgyek ki-szélesedéséhez mérten a városrészek. A Máv. Nagyalomás a város déli végpontján van, — távol a várostól s ezért itt csak azok szállanak ki, akik a közelben laknak.

A főtéri állomás előtti szabad téren van a hősök szobra, mellette a m. kir. posta, távirat és távbeszélő székház. Innen a Fő-utca jobbra melle jutunk el a római katolikus templomhoz, melynek bástyaszerepű támlájában van elhelyezve a volt losonci 25-ös gyalogezred emléktáblája. A művet Bóna Kovács Károly salgótarjáni festő és szobrászművész alkotta. A templom melletti részsütön feljutunk a hegyoldalban épült ugynevezett Rókkant telepre, mely a földbirtokreform után létesült. Innen gyönyörű kilátás nyílik a város felső részére s háttérben a Karancs hegységre.

A kath. templom előtt a Fő-utca tovább menve jutunk el a Palackgyárba s feljebb közvetlen szomszédságában a Vasöntő és Kályhagyárba, amelyeknek üzeméről külön tájékoztatás szolgál.

A Palackgyár mellett elfutó piciny Forgách patak hídjáról fordulunk Keletre a Forgách utcában a hasonló nevű bányatelepre s innen jutunk fel a magas platóra fekvő Somlyó bányatelepre, amelynek üze megszünt s a Forgách telepen is csupán egy lejtakna van üzemben.

A Fő-téri állomásról a vasúti sínparaszabja tulsó oldalán fekvő Bányacölóniára a Karancs, illetve a Hunyad-utca juthatunk. Itt találjuk a bányauzem alapvető-jének id. Chorin Ferencnek mellszobrát, háttérben a bányagazgatóság palotájával. Itt őriznek egy igen becses bányászati, őslénytani illetve paleantológiai muzeumot, melynek megtekintésére a bányagazgatóság szokott engedélyt adni.

A Fő-utca észak-felé haladva jutunk el az u. n. Zagyvai rakodóhoz. Itt rakják meg a vasúti mozdonyokat fűtő

szénnel. Innen jobbra nyílegyenes fasor vezet az acélgyár telepeihez. A fasor elején bal oldalt a hatalmas, kétemeletes munkáspaloták láthatók, melyben kizárólag a gyár alkalmazottai laknak.

A fasor illetve Rimamurányi ut végén egy keskeny síkatoron jobbra fordulva eljutunk a népiesen Dolinkának nevezett Bükkös árokba, ahol gyönyörű fenyvesföld és erdőtől övezett skon terül el az acélgyári sportpálya és erdei sétány. Ennek közelében van a Jónásch telep gyönyörű fekvésű villaszerepű házcskáival, honnét szép kilátás nyílik a gyár üzemi épületeire s a háttérben kiemelkedő Saigóra és Boszorkánykőre, valamint a gyári kint tulsó oldalán feltörő hamu-hegyre amelyre a gyári kazánok salakját egy drótkötéllel kosárpályaszállítja fel.

A Fő-utca északi végére a Füleki-utca át jutunk el jobbkezfélre a gyönyörű helyen épült evangélikus templomot s itt látjuk a kies fekvésű honvéd laktanya legénységi és tisztai épületeit, amelyek előtt elvezető országút visz a közeli trianoni határra: Somoskőujfaluba. Kellemes séta kínálkozik erre egész Vada-kert-pusztáig, ahol a Tarján-patak hídjánál szoktak a sétálók megpihenni s egy pillantást vetni a Salgó várhegyre.

A fő-téri állomás terraszáról gyönyörűen látható a szemközti hegyen épült Kálvária és Golgotha a Nagy-Magyarország barlang-konturjaival, mely ünnepélyes alkalmakkor (ezuttal is) kivan világitva.

A fő-téri állomásról kiindulva észak felé a Széna-téren át juthatunk az u. n. Uj-telepre, mely a város legmodernebb része. Itt vannak a középületek, csinos magánházak és villák. Fölöttük emelkedik a regényes fekvésű református templom. A telep felső részén a kitűnően berendezett ingyenes gyermekjátsszóter, mellette a teniszpálya, uszoda, feljebb a bányatelepi footballpálya.

Az uszoda melletti hegyoldalon a Polk-féle városi kioszk, melynek baloldali lépcsőin juthatunk fel a „MOVE” lövésztoronyba, honnan gyönyörű kilátás nyílik a völgyre, a szemközti hegyoldalon levő evangélikus templomra s a szemközti távolban levő Pécskő és Somlyó hegyormokra.

induló csoport utiránya: Fő-utca, a temető feljáromán fel az iparvasut megállóhoz.

A bányaművek megtekintésére induló csoport utiránya: Fő-utca, Erzsébet-tér, Karancs-utca, Hunyad-utca, Hunyadi-utca át a bányagazgatóság előtti megállóhoz.

A város megtekintésére induló csoport utiránya: Fő-utca, Rimamurányi-ut, az acélgyári iskola megtekintése, az acélgyári iskola mellett fel a Salgó-utca, balra fordulva Salgó-utca végig, jobbra áttérve a Füleki-utca, ennek végén levő vasúti aluljárón át az Ujtelepre, (Gyermekjátsszóter, kilátó megtekintése) innen a Tátra-utca végig a Vaskapu-utcaig, itt jobbra fordulva a Vaskapu és Losonci utcán át a Liget-utca felmenve a Szent Imre-hegy és Kálvária megtekintése, majd a Szent Imre-hegyen tovább menve lejövet a Karancs-utca végén levő lejárónál, itt balra fordulva a Karancs-utca, Erzsébet-téren és Fő-utca vissza a Fő-térre.

Villamos-centráléhoz villamos indul délelőtt 10, 11 és 12 órákor, délután pedig 3, 4 és 5 órákor.

Gyülekezés a vonat indulások előtt 1/2 órával a Fő-téren.

A bányaművek megtekintésére vonat indul délelőtt 10 és délután 3 órákor, visszaérkezés kb. 1/2 és 1/2 órákor. Gyülekezés vonatindulások előtt 1/2 órával a Fő-téren.

Délután 1/2-kor a fő-téri állomástól a Karancs és Salgó vidékét látni akarók indulása Somoskőujfaluba. Ki-ki abba

a kocsiba ül, amelyik kiránduláson részt akar venni. A kocsikon jelzőtáblák lesznek.

A salgói csoport vezetője: Dr. Dornay Béla. Ez a csoport Salgó várának megtekintése után gyalog jön vissza és kb. 6, 1/2 órára érkezik Salgótarjánba.

A karancsi-csoport vezetője: Kaszper Kálmán. Ez a csoport este 1/2, 8-kor érkező vonattal jön vissza.

1/8-tól a vonat indulásig a Bánya és Kohómunkások Gazdasági Szövetségének kb. 40 tagból álló dalárdája bányász uniformisba öltözött bányamunkás bányász mécses tartva kezében sorfalat áll és a vonat kirobogásakor égő lámpával integet.

A vonat indulása előtt a Kálvária ki lesz világítva, megjelenik a képviselő-testület és a városi tisztikar élén dr. Förster Kálmán polgármester és az utasoktól búcsút vesz. A viszontlátásra!

Salgótarján város Fő-terén speciális salgótarjáni iparcikkek kaphatók: Dr. Dornay Béla: turista levelező lapok, Bóna Kovács Károly szobrász és festőművész: szobrok, Evangéliumi Leányegylet: palóc babák, Kainer Mór: salgótarjáni üveggyémek, Kohn Lipót: „Salgó” likörkülönlegességek, Rauchverger szappangyár: mosószappanok.

A salgótarjáni áll. polg. fiú és leányiskola kézimunka és rajzkiállítás **Fő-utca 77. szám alatt** az iskola I. emeletén nyitva vasárnap d. e. 9—12 óra között. Eljutás az üveggyári és kályhagyári táblával jelezte utvonalon!

Filléres gyors tudakozódó iroda:

**! Egész nap inspekciót tart a városházán !
! és a Fő-téri állomás II. oszt. várótermében !**

Mindennemű felvilágosítást készséggel nyújt!

Ha a Budapestről induló vonaton már felvilágosítást

őhajt, megadja a filléres gyorsan utazó, Salgótarján város kiküldöttje:

Dr. TÓTH MÁTYÁS városi fogalmazó.

Salgótarján futballsportja.

A Salgótarjáni Sport Egyesület (SSE) rövid története.

A Salgótarjáni Sport Egyesület 1901-ben alakult önálló egyesületé. A futballban a SSE uttörő volt, mert Nagy-Magyarország legtöbb vidéki városát a népszerű futball gyakorlásában megelőzte. Nem csoda, mert tanító mesterei az akkori fővárosi egyesületek (BTC, FTC, 33 FC) és nem egyszer a „Rambler” csapat, akiknek tagjai: Kiss Gyula, Oláh Károly, Bródy Sándor, Gabrovitz Emil, Harsády József stb. voltak, mind történelmi nevek a futballban. A SSE egészen a háboru befejezéséig egyetlen sportegyesülete volt Salgótarjánban, ahol társadalmi és vallási különbség nélkül bárki hódolhatott a sportnak, a háboru után alakult újabb sportegyesületek azonban lassan kivonták a város távolabbi részén lakó sportkedvelőket, úgyhogy az egyesület ma úgy szólva régi bölcsője köré, az acélgyár területére szigetelődött el. De ezen önhibáján kívül történt elszigeteltségében is vezető szerepe van Salgótarján sportalkulatai között. Tagja az MLSz-nek, MÖSz-nek, MOTESz-nek, mely sportágakban élénk tevékenységet fejt ki. Művelői azonkívül a birkózást, ping-pongot, céllövészetet, téli sportok közül a sísportot, korcsolyázást, saját korcsolyapályájával. De legnagyobb sikereket a futballban érte el és aratja. Sportpályája a kies fekvésű Borbély-ligetben (Dolinka) terül el, egészséges és gyönyörű fekvésével egyedül áll az országban. Futballcsapata az ÉLASZ bajnokságának I. osztályában játszik, kerületének 1930/31 évi bajnoka, az egy-ségesítés előtt a Mátravidéki alosztály többszöri csoportgyőztese. Védője a Gólián vándorserlegnek. A legszebb amatőr vándordíj, a Corinthian-serleg küzdelmeiben évek óta részt vesz, 1930-ban ezen küzdelmek során a III-ik díjat nyeri, — ezidén pedig bekerült a Corinthian-díj döntőjébe, ahol f. hó 5-én az Üllői uti pályán a Postásokkal szemben balszerencse folytán bár alulmaradt, de szimpatikus szereplésével méltó dicsőretet vívott ki úgy a főváros, mint az egész ország sporttársadalmától. A Corinthian-díjban tehát 1932-ben a II-ik díjat, 11 drb. ezüstérmét nyerte el. Ifjúsági csapata 1930/31-ben megnyerte a MILL északi kerületének bajnokságát. Az 1930-ban

alakult „Salgó-serleg csoport”-ban 2 csapat játszik, amelyek közül a SSE B. csapat volt ezen serleg csoport 1930/31 évi győztese. Az egyesület szép sikereinek titka, hogy mindig agilis, önzetlen és hozzáértő vezetői voltak. Az egyesület jelenlegi pártfogói és vezetői: Fabini Henrik gyárigazgató diszelnök, Nagy Bertalan elnök, Grusz Ferenc társelnök, Póbozsy Győző és Virosták János alelnökök, Csernok Gyula főtitkár. stb.

Salgótarjáni Bányatelepi Torna Club. (SBTC.)

Salgótarján legszebb negyedében, az új negyedben a Polk-féle sportvendéglő mellett, a városi uszoda feletti részen fekszik az SBTC. most átalakítás alatt levő sporttelepe. Most készült el 300 személyes tribünje, s a pályaterület földmunkájával elfogadható futó és ugrópálya is rövidesen készen lesz.

Az egyesület foglalkozik labdarúgással, atlétikával és asztali tennisszel. Labdarúgásban megnyerte a Mátravidék I. osztály bajnokságát az 1922/23, 1923/24, 1924/25. években. Jelenleg az Élasz mátravidéki alosztályában játszik s egyik legkomolyabb aspiránsa a f. évi bajnoki címnek. Van még 3 csapata, mely a Salgó Serleg csoportban játszik, ezenkívül egyik fiderősége a Salgótarjáni Palackgyár csapata, mely a Salgó Serleg csoport egyik legjobb csapata.

Atlétikában országos bajnoka is van: Zelenka István személyében, ki Magyarországon 1929. évi és Csehszlovákia 1930. évi marathoni bajnokságát nyerte meg. Legjobb ideje marathoni távon 2 óra 49 perc 42, másodperc, 15 km.-en 54 perc 58 másodperc. Mindkét ideje Északkerületi rekord. Aranyjelvényes atléta. Van sok ifjúsági aktív atlétája.

Az egyesület 1920-ban alakult a Salgótarjáni Kőszénbánya Rt. alkalmazottaitól. Jelenlegi taglétszáma kb. 600. Elnöke: Deszberg Hermann bányaintéző, ügyvezető elnöke: Bolner Pál pénztáros, titkár: Kincs Emil b. tisztviselő, intéző: Paál Lajos b. hivatalnok, klubkapitány: Menich Antal, Szakosztályvezetők: László Imre labdarúgó, Jakus Lajos atlétika, Völker Erő asztali tenisz.

Ma vasárnap délután fél 6 órákor **BSZKART—SBTC** barátságos mérkőzés az SBTC. sportpályán.

Mi látható Salgótarjánban június hó 19-én.

Filléres gyors érkezése 8 óra 35 perckor Salgótarján Fő-térre.

A vonat érkezése után azonnal megtekinthető:

- 1) a Salgótarjáni Kőszénbánya R.-T. ságujfalui bányatelepe,
- 2) a Salgótarjáni Palackgyár R.-T. üveggyára,
- 3) a Hungária Villamossági R.-T. villamos centráléja,
- 4) a Budapest-Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntő R.-T. kályhagyára,
- 5) Salgótarján városa (gyülekezés a Fő-téren az utbaigazító táblák alatt.)

Délután választhat a következő kirándulások között:

- 1) 1/2 órákor a fő-téri állomásról vonat indul: a) Karancsra, b) Salgóra,
- 2) 1/3 órákor újból megtekinthető: a) a Salgótarjáni Kőszénbánya R.-T. ságujfalui bányatelepe, b) a Hungária Villamossági R.-T. centráléja,
- 3) 4 órákor Salgótarján városa (gyülekezés a Fő-téren.)

A filléres gyors Budapestre visszaindul Salgótarján Fő-térről este 8 óra 39 perckor.

Program.

Június 19-én.

Vonat érkezésénél 8 óra 35 perckor ünnepélyes fogadtatás a perronon. Érkezéskor a bányatársulati zenekar játszik. Dr. Förster Kálmán polgármester a városi képviselőtestület és a városi tisztikar élén üdvözlő az érkezőket. Csoportosulás a Fő-téren.

A Fő-téren a következő jelzőtáblák lesznek:

kályhagyár megtekintése, üveggyár megtekintése, villamos-centrál megtekintése, bányaművek megtekintése, város megtekintése,

A bányaművek megtekintésében 150 személy, a centrál megtekintésében egyszerre kb. 80 személy vehet részt.

Szétosztás után a csoportok különböző helyekre elindulnak.

A kályhagyár és üveggyár megtekintésére induló csoport irány: Fő-utca, Erzsébet-tér, Régi Posta-utca, Fő-utca.

A villamos-centrál megtekintésére

Hol étkezhethetünk Salgótarjánban?

Vendéglők:

Figyelem! — Figyelem!

Magyar Testvéreim!

— BARTOS TAMÁS —

„Székely Pihenő“

vendéglőjét a Tiszviselő-telepen, a város legszebb részén, a „Virágos Salgótarján“ virágai között **Tátra-u. 67. szám alatt**, közvetlenül a gyermekjátéktér mellett, a tennispálya és városi uszoda felé vezető uton **el ne kerülj!** A vendéglő egy darab Székely-ország Salgótarjánban, izletes ételei, szolid és figyelmes kiszolgálása miatt a város közönségének egyik leglátogatottabb és legkedveltebb tartózkodási és szórakozó helye.

Fatányéros, borsostokány és mindenféle magyar és székely ételek speciális elkészítése!

Ezen a napon külön **filléres menü**: leves, sült kórésszel, savanyúság és sült tésztával csak **1-30 P.**

Elsőrangú cigányzene! Olcsó árak! Friss csapolás! Finom borok!

Szíves partfogást kér:

BARTOS TAMÁS

„Székely Pihenő“ vendéglős.

Elsőrendű magyar

konyha

kitűnő fajborok s elsőrendű frissen csapolt sör

Bodó Lajos

üveggyári vendéglőjében az italok valódi salgótarjáni üvegekben szolgáltatnak fel.

■ **Cigányzene.** ■
— Árnyas kerthelyiség. —
Tekepálya.

Nem csak ígerek, hanem adok:

Salgótarjánban, a Főterti állomás közelében, Fő-utca 24. sz. alatt lévő vendéglő és italmérési üzletemben. Minden igényt kielégítő, olcsó meleg és hideg étkezést, figyelmes, polgári házai kiszolgálással. Célok, hogy a tisztelt vendégeim előtt Salgótarján város és közismert vendéglőm jó hírét a jövőre is megőrizzem és gyarapítsam.

Valódi fajborok és frissen csapolt sör. Tisztelettel: **Jancsóvícs Károly.**

Jó emlékekkel fogsz távozni, ha

Kiss mama

vendéglőjében ebédelsz.

Karancs-utca 10. szám alatt Salgótarján legizletesebb konyhája. Filléres menü 1-30.

Nemzeti Szálloda.

A város legmodernebb szállodája és étterme. Emeleten lévő szobáiból gyönyörű kilátás az Új-telepre.

A vasúti fővonal mentén lévő korzó-kerthelyiségében

30 filléres zóna tizórai

mellett sörözhet a kitűnően habzó Részvény-sörből.

— **EGÉSZ NAP** —
magyar cigányzene!

Menü: 1-60 Pengő!
Filléres ebéd!

A salgótarjáni sport- és Vívóegyesületek találkozóhelye.

Elsőosztályú étterem:

„Pannónia“

kerthelyiség!

Étlapszerűen nagy menü
leves, sült, köret, főzelék v. sav. tészta
1-60 P.

Délután 10 óráig kezdve egész napon át **RADICS JENŐ** budapesti cigányprimás és zenekara és a

„FRUTTY MELODIE BAND“
öttagú fővárosi szalon-jazz zenekar felváltva hangversenyez.

Zóna — 30, pohár sör — 32, kávé süteménnyel — 40.
Délután 5—7 óráig a kerthelyiségben díjmentes

TÁNC!

Omilyák Károly

vendéglője

olcsó és jó

Keresd fel.

Ebéd 1-30 Pengő.

Ha már Salgótarjánba jött,

a Salgótarjáni Ipartestület ujonnan épült gyönyörű székházát okvetlen nézze meg ahol

kitűnő házikoszt

és elsőrendű uradalmi fajborok polgári áron kaphatók.

Ebéd: leves, sült, körettel, főzelék v. saláta és tészta: **1.30 P.**

Mit nyújt a városi kiosk

junius 19-én

SALGÓTARJÁNBAN?

A kiosk a város egyik legkedvesebb nyári mulató helye, gyönyörű, erdőszomszoros domboldalon, ahol szolid árak mellett legtöbbet nyújt. Gyönyörű kilátás a vendéglőhöz tartozó kuglizó és strandfürdőbe, ahol 30 fill. ár mellett fürödni lehet. Közvetlen mellette tennispálya, ahol tennisz verseny látható. Elragadó szépséget nyújt a kiosk mellett épült kilátó torony, ahonnan a város gyönyörű kődtető látképe vázsolja maga elé a szemlélő.

Kitűnő magyar konyha!

Olcsó menürendszer.

Minden ízlést kielégítő étkezés. Elsőrendű zene. **Döbrentey Marika** művésznő és **Hangonyi Rudas Rudi** zenekara hangversenyez.

Csak akkor marad Önnek emlékeztében ez a kedves kirándulás, ha a kitűnő verpeléti rizling és nemes kadarka boraimat megköszönja.

Dupla márciusi sör csapolás.

A mélyen tisztelt közönség szíves partfogását kéri:

Polk Ferenc
városi kiosk bérlo.

Ha fillérekért utazott, fillérekért étkezhetsz és jó bort kaphatsz a salgótarjáni

Mozi Borozóban.

Borjupörkölt 40 fillértől.

Déli menü a budapesti árakat megsegyenítő olcsó árban.

Kitűnő asztali bor 1 liter 50 fillér.

Frissen csapolt dupla márciusi sör.

Kitűnő magyar konyha, pontos és gyors kiszolgálás

Szíves partfogást kér:

őzv. Praznovszky Sándorné

Mozi Borozó tulajdonosa.

Főterti állomás mögött.

Kevés pénzért

jó bort, friss sört

kaphat

UNGÁR GÁBOR

„Bor, sör csarnokában.“
Fő-utca 18. szám.

— **Cukrászdák:** —

• **LIGETI** •
CSEMEGEKERESKEDÉS ÉS BÜFFÉ. — SALGÓTARJÁN.
a 25-ös bakához.

Felvágtattak, sajtok, teavaj, hus és halkonzervek, cukorkák, csokoládék, desszertek.

„Salgó“ málna,

citrom- és narancsszörp „Salgó“ akadémia, stb. a legjobb és legfrissebb minőségben a legolcsóbb árakon.

— **Fagylalt és hűsítő italok** —

Büffé helységünk melegben a város leghűvösebb, esőben a legkellemesebb helye. **Rádiózene.**

Egyetlen csemegekereskedés, mely vasárnap is egész nap nyitva van.

Fő-utca — Erzsébet-tér.

Sárga benzinkutatóval szemben.

Duda Lajos

cukrászata

Fő-utca 118. szám.

Idegenek találkozó helye.

Könnyen megtalál!

a városházával szemben a város közepén Fő-utca 23. szám alatt van az üzletem.

A filléres gyorsan érkezők nálam óriási adag filléres fagylaltban változhatnak tízenöt félé ízben.

Friss embrioz sütemény különlegességek. Stühmer, Gerbeaud, Maul és Schmidt félé cukorka, csokoládé a legnagyobb választékban.

Nézz meg kirakatom újdonságait.

Üdítő fel magát jégbehűtött

„SALGÓ“
málnaszörppel.

Pohár: 10 fillér.

PEÉSZ ÁRPÁDNÉ

Salgótarján.

Fő-utca 23. Városházával szemben.

Felhívás.

A losonci volt 25-ös gyalog ezred emléktáblájának leleplezésére József Kir. herceg Öfensége 1/4 10. kor érkezik a R. K. templom elé, ahol ünnepélyesen fogadjuk.

A fogadtatás után szentmisére a Kath. templomba megy.

Szentmise alatt a Kath. Köri dalárda Schmeltzer Miklós tanár — karnagy vezetése mellett magyar egyházi énekeket ad elő. — Offertóriumkor Ehrlich Józsefné, áldozáskor a filléres gyorsan rokonaihoz érkező Sztankóczy Tamásné énekesnő énekel Sztankóczy Annus orgona és Vilezsál Richard hegedű kísérete mellett.

Az ünnepség 1/4 12. kor kezdődik az emlékműnél.

Minnél nagyobb számú megjelenést és a rendezőség intézkedéseihez alkalmazkodást kér a

25. ös Emlékműbizottság.

Kis üzlet berendezés jégszekrényvel olcsón eladó. Faiskola-u. 4. szám.

Budapest-Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntő Részvénytársulat.

Központi igazgatóság és Gépgyár.

Budapest, VI. Aréna-ut 128.

Kályha és Vasáru gyár

Salgótarján.

Városi raktár

Budapest, VI. Andrassy-ut 29.

Főbb gyártmányok: Hazai szennel való gazdaságos fűtésre szolgáló „Perpetuum“ és „Neo-Perpetuum“ folytonos öntöttvas kályhák fekete és zománczott kivitelben, irrendszerű „Kalor“ és „Rex“ kályhák, szintén fekete, zománczott és nikkelezett kivitelben.

„Hekla“ és „Alfa“ takarékos tüzelésű asztali tüzhelyek, zománczott és fekete kivitelben, szabadalmazott konstrukció, gondosan samottozott tüztérrel. „HF“-jelű olcsó és szolid asztali tüzhelyek, igen gondosan készített kivitelben.

Háztartási cikkek: Szén vasalók csiszolt és nikkelezett kivitelben, **húzórlógépek** tűzben önzott gondos kivitelben. **Beranger és Robervál rendszerű konyhamérlegek** igen pontos szerkezettel és színes lakkozással kivitelben. **Zsemlye és mákdarállógépek**, igen tetszetős és kitűnő teljesítményű kivitelben, egyszerű és kettős bugonyipüré prések, egészen új rendszerű és kitűnő tartóságú, tűzben önzott minőségben elsőrendű fagylaltgépek stb. stb.

Gazdasági gépek: kipróbált szerkezetű szecskavágó gépek különféle rendszerben, „Heros“ és „HF“ rendszerű tengeri daráló és morzsoló gépek.

Le nem vehető zománcozású, öntöttvas „Acélzománc“ konyhaedények, piros, kék kivitelben stb.